

Algemeen Pedagogisch beleidsplan

Algemeen pedagogisch beleidsplan

Versie januari 2025

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5
1.1 Visie	7
1.2 Missie	7
1.3 Maatschappelijke functie	8
H2 Het kind centraal/ pedagogische doelen	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Emotionele veiligheid bieden	9
2.3 Het ontwikkelen van persoonlijke competentie	11
2.4 Ontwikkelen van sociale competentie	14
2.5 Het geven van een kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving, eigen te maken	15
2.6 Mentorschap en observeren van welbevinden	15
2.7 Voorschoolse educatie, doorgaande lijn en volgen van de ontwikkeling	16
2.8 Zorgen bij de ontwikkeling van een kind	17
H3 Werkwijze kind centrum	20
3.1 De Groepen/werkwijze	20
3.2 Het wennen	23
3.3 Ophalen basisscholen/Halen en brengen	24
3.4 Vaste gezichten	25
3.5. BKR / drie uurs regeling/4-ogen principe	26
3.6. Dagindeling	26
3.7 Afnemen van een extra dag dagopvang/ ruildagen	26
3.8 Het eten en drinken	27
3.9 Het slapen en rusten	28
3.10 Het verschonen en verzorgen	28
3.11 Feesten en andere bijzondere gelegenheden	28
3.12 Uitstapjes	28
3.13 Zieke kinderen	29

H4 Samenwerking met ouders	30
4.1 Contact met ouders	30
4.2 Het intakegesprek	30
4.3 Dagelijkse overdracht	30
4.4 Oudergesprekken	30
4.5 Ouderavond	31
4.6 Oudercommissie	31
4.7 Leden oudercommissies	31
4.8 Informatie voor ouders	32
4.9 Privacy	32
4.10 Klachtenregeling	33
H5 kwaliteit	34
5.1 Wettelijke eisen	34
5.2 Personeel/stagiaires	34
5.3 Overleg met personeel	36
5.4 Beleid en protocollen	36
5.5 Verzekeringen	38
Bijlage 1: Afsprakenlijst	39
• Algemeen	39
• Halen en brengen	39
• Binnenruimte	40
• Omgaan met speelgoed/ materialen	40
• Plassen/ verschonen	41
• Buitenruimte	41
• Eten en drinken	42
• Voorkomen verspreiding ziekte	42
• Schoonmaken	43
• Omgang met dieren	43
• Privacy	44

Bijlage 2: Interactievaardigheid Sensitieve responsiviteit	45
Bijlage 3: Interactie vaardigheid praten en uitleggen	46
Bijlage 4: Interactievaardigheid: respect voor autonomie	47
Bijlage 5: Interactievaardigheid ontwikkelingsstimulering	48
Bijlage 6: Interactievaardigheid begeleiden van interacties	49
Bijlage 7: Interactievaardigheid structureren en grenzen stellen	50

INLEIDING

In dit pedagogische beleidsplan wordt de visie beschreven die ten grondslag ligt aan het pedagogisch handelen op het kind centrum. Mirjam de Wit-Houweling is eigenaresse en woont vlak bij het kindcentrum in Bellingwolde.

Informatie over kindcentrum BSO De Witte Tovertuin BV kunt u vinden op www.dewittetovertuin.nl

Locaties:

Bellingwolde: Aan de Hoofdweg in Bellingwolde zijn in een voormalig boerderijgebouw een buitenschoolse opvang en een kinderdagverblijf gevestigd. Per augustus 2020 is het kindcentrum uitgebreid met een peuteropvang (voorschoolse educatie) in basisschool 'De Wegwijzer' in Bellingwolde.

Westerlee: Eind februari 2022 is het kindcentrum uitgebreid met een buitenschoolse opvang en kinderdagverblijf in Westerlee. Per januari 2025 is het kindcentrum uitgebreid met peuteropvang (voorschoolse educatie).

Drieborg: Begin februari 2023 zijn we gestart met een buitenschoolse opvang in Kindcentrum Drieborg (openbare basisschool).

Heiligerlee: begin januari 2024 is de buitenschoolse opvang geopend in Kindcentrum Heiligerlee (openbare basisschool).

Bad Nieuweschans: In januari 2025 zijn we in Dorpscentrum De Akkerschans gestart met peuteropvang (voorschoolse educatie).

In het voorjaar wordt het aanbod in Dorpscentrum De Akkerschans uitgebreid met kdv en bso.

Pedagogische werkplannen

Naast dit algemene pedagogische beleidsplan is er een werkplan voor iedere werksoort (kdv, bso en peuteropvang) afzonderlijk:

- Werkplan kdv 'Het Witte Toverhuisje' (Bad Nieuweschans, Bellingwolde en Westerlee)
- Werkplan bso 'De Witte Tovertuin' (Bad Nieuweschans, Bellingwolde, Westerlee, Heiligerlee en Drieborg)
- Werkplan po 2-4 jaar 'Het Witte Toverbloemetje' (Bellingwolde), kdv/vve Het Witte Toverhuisje/Het Witte Toverbloemetje Westerlee en kdv/vve Het Witte Toverhuisje/Het Witte Toverbloemetje Bad Nieuweschans.

Pedagogisch handelen

Het pedagogisch handelen heeft invloed op kinderen en daarom wordt hier zorgvuldig mee om gegaan. Er zijn verschillende factoren die een rol spelen, zoals het temperament van kinderen, van de pedagogisch medewerkers, van ouders, situaties/gebeurtenissen. Steeds is het nodig om te blijven kijken wat een kind/situatie/ouders en de pedagogisch medewerker nodig heeft en hier het handelen op af te stemmen.

Waar wij veel waarde aan hechten is dat kinderen zich prettig voelen en met plezier bij ons komen. Dit zien wij als de basis van waaruit kinderen zich kunnen ontwikkelen. Daarnaast vinden wij het belangrijk om kinderen ervaringen te bieden waarbij ze zelf kunnen ontdekken en ervaren. Wij werken aan de hand van een thema-jaarplanning met daaromheen een uitgebreid activiteiten aanbod zowel binnen als buiten.

Onze medewerkers bepalen met hun inzet, enthousiasme en deskundigheid iedere dag de kwaliteit van ons werk. Wij vinden het belangrijk dat pedagogisch medewerkers betrokken zijn, hun werk met passie doen en ruimte krijgen om hun specifieke competenties te ontwikkelen om zichzelf, ons kindcentrum, ons vak, onze organisatie en het werkplezier te verbeteren. Ze nemen hierin hun eigen verantwoordelijkheid en dragen zo optimaal bij aan het realiseren van de pedagogische doelen.

Dit pedagogisch beleidsplan geeft richtlijnen aan het pedagogische handelen voor de pedagogisch medewerkers en tevens biedt het ouder(s)/verzorger(s) en controlerende instanties inzicht in de manier van werken. Minimaal één keer per jaar wordt het beleidsplan kritisch en grondig bekeken en waar nodig wordt deze bijgesteld. Ingevolge de Wet IKK is hiervoor een pedagogisch beleidswerker en een pedagogisch coach aangesteld. Ook wordt er vanaf 1 januari 2022 specifiek een aantal uren voor beleid en coaching ingezet voor de verhoging van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

Op alle groepen wordt gewerkt aan onderstaande pedagogische doelen:

- Bieden van emotionele veiligheid
- Bieden van gelegenheid voor het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Bieden van gelegenheid voor het ontwikkelen van sociale competenties
- Het bieden van de gelegenheid om zich 'normen en waarden' en de cultuur van een samenleving eigen te maken.

H1 Visie en Missie

1.1 Visie

Kinderen zijn uniek. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Ze ervaren vanuit hun belevingswereld en wij vinden het belangrijk daarbij aan te sluiten; het kind te volgen. Kinderen zijn gericht op het aangaan van sociale interacties, zijn nieuwsgierig en al van jongs af aan willen ze de wereld om zich heen verkennen. Ze leren spelenderwijs, want spelen is voor hen een natuurlijk proces om de wereld te ontdekken. Spelen is de basis van waaruit kinderen zich ontwikkelen. Spelen is een bron van plezier, ontwikkeling en sociaal leren.

We hebben in onze vestigingen een “open deuren” beleid. Voor zover mogelijk zijn er geen deuren maar traphekjes en open ramen tussen de dagopvang en de buitenschoolse opvang zodat kinderen en medewerkers elkaar kunnen zien en horen en zich verbonden voelen met elkaar.

1.2 Missie

Bij ons werk laten wij ons inspireren door het ontwikkelingsgerichte werken en kunnen ons vinden in de volgende uitgangspunten:

- Werken vanuit wat kinderen al kunnen
- Een kind ontwikkelt zichzelf in relatie tot de omgeving
- Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo
- Activiteiten, die kinderen aanspreken en uitdagen, stimuleren de ontwikkeling van een kind
- De ontwikkeling vindt plaats binnen een sociaal-culturele context: kinderen leren rekening houden met elkaar en respect te hebben voor elkaar
- De pedagogisch medewerker speelt adequaat in op de behoeften en mogelijkheden van ieder kind

➤ Sociale contacten en met elkaar communiceren zijn onmisbaar bij de ontwikkeling.

Onze missie is dat ouders en kinderen zich hier prettig voelen en met plezier komen bij het kind centrum! Wij streven ernaar dat alle kinderen (en ouders) worden gezien, gehoord en geaccepteerd in wie ze zijn. We bieden een gevarieerd activiteiten aanbod, waardoor kinderen de mogelijkheid krijgen om te ontdekken waar hun interesses, behoeften, voorkeuren en talenten liggen.

1.3 Maatschappelijke functie

Het kindcentrum vervult een belangrijke rol voor ouders in de combinatie van opvoeden en werken. Het is belangrijk voor ouders dat zij met een gerust hart aan het werk kunnen en hun kinderen met een vertrouwd gevoel bij ons achterlaten. Wij streven ernaar dat ouders en kinderen zich hier thuis, welkom en geaccepteerd voelen. We hebben een open houding en waarderen wederzijdse betrokkenheid tussen pedagogisch medewerkers en ouders. We stimuleren kinderen in hun ontwikkeling en bereiden ze voor op de basisschool.

H2 Het kind centraal/ pedagogische doelen

2.1 Inleiding

Kindcentrum De Witte Tovertuin streeft ernaar een warme, gezellige opvang te zijn, waar ouders en kinderen met plezier komen en zich 'thuis' voelen. Het opvangen van kinderen in groepsverband biedt vele mogelijkheden om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Kinderen ontwikkelen zich in interactie met elkaar, met ons en met de omgeving. Niet alleen kinderen ontwikkelen zich, ook wij blijven ons ontwikkelen. Wij zijn ons ervan bewust dat onze interactievaardigheden grote invloed hebben op de ontwikkeling van kinderen. In onze basishouding zorgen wij dat wij sensitief responsief zijn, praten en uitleggen, respect hebben voor de autonomie van kinderen, de ontwikkeling van kinderen stimuleren, interacties begeleiden en dat wij kinderen structuur bieden en grenzen stellen (waar nodig).

Per interactievaardigheid gebruiken wij een checklist (zie bijlage) om ons bewust te zijn van de mate waarin wij de interactievaardigheid toepassen. Deze checklist helpt ons om bewust te blijven van onze basishouding naar de kinderen. Door de interactievaardigheden bewust in te zetten, werken wij aan de pedagogische doelen. In de volgende paragrafen kunt u lezen hoe wij dit doen.

2.2. Emotionele veiligheid bieden

Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen zich gehoord, gezien en begrepen voelen en een gevoel van veiligheid ervaren bij Kindcentrum De Witte Tovertuin. Ons 'open deuren beleid' nodigt de kinderen uit om contact te leggen met meerdere pedagogische medewerkers en andere kinderen met de bedoeling elkaar te leren kennen en aan elkaar te wennen. Wij dragen bij aan een gevoel van (emotionele) veiligheid van het kind door o.a. een band op te bouwen met ouders en kinderen, oog te hebben voor de signalen die kinderen geven, door contact te maken (non- verbaal en verbaal), kinderen individuele aandacht te geven, door oog te hebben voor het temperament van kinderen en aandacht te hebben voor overgangssituaties en kinderen structuur te bieden. We hebben een positieve benadering naar kinderen, moedigen ze aan en hebben respect voor de gevoelens van kinderen.

Een band opbouwen

Wij werken met vaste gezichten op de groep. Doordat wij (bijna) altijd aanwezig zijn, hebben we de tijd en ruimte om ouders en kinderen goed te leren kennen en een band op te bouwen. Deze band helpt bij het zo veel zoveel mogelijk op de

hoogte zijn van de leefwereld van het kind, zodat wij in hier in het contact op in kunnen spelen. Ons 'open deuren beleid' is hierbij erg belangrijk.

Oog hebben voor signalen van kinderen

Dit doen we door de tijd te nemen om te kijken en luisteren naar kinderen en proberen te begrijpen wat een kind wil. We streven ernaar zonder oordeel te kijken en te luisteren naar de signalen en de eigenheid van kinderen: hun manier van kijken, lachen, huilen, bewegen, contact zoeken, grapjes maken, tekenen, spelen, helpen etc. Wij zijn erop gericht om te snappen wat de (positieve) intentie achter gedrag is. Dit doen wij door ons steeds af te vragen wat de bedoeling is achter het zichtbare gedrag. Er wordt gekeken naar de positieve intentie achter het gedrag, zodat een kind zich gezien en begrepen voelt.

Contact maken

Het contact kan ontstaan vanuit het initiatief van het kind, bijvoorbeeld door oogcontact, aanraken of roepen. Wij reageren positief op dit initiatief van kinderen en benoemen de intentie tot het maken van contact, zodat kinderen zich gehoord en gezien voelen. Dit doen wij door bijvoorbeeld te zeggen: 'ik hoor je mijn naam roepen, je wilt mij vast iets vertellen'. Wij nemen op vele manieren initiatief tot contact, zowel non-verbaal als verbaal (oogcontact, glimlachen, aai over de bol, naam noemen).

Individuele aandacht geven

Wij vinden het belangrijk dat er tijd en ruimte is dat een kind even 'emotioneel' kan bijtanken. Een momentje van rust, gezelligheid, bevestiging en vertrouwelijkheid. Even één op één aandacht met een kind door het even op schoot te nemen of even tijd te nemen voor een gesprekje.

Oog hebben voor temperament

Kinderen ontwikkelen zich op hun eigen manier in hun eigen tempo. Wij streven ernaar om kinderen aan te voelen in wat zij nodig hebben en (waar mogelijk) tegemoet te komen aan de behoeften. Er is ruimte voor het uiten van gevoelens van plezier, blijdschap, verdriet, jaloezie, boosheid of angst. De pedagogisch medewerker benoemt emoties van het kind en/of gedragingen waaruit de emotie af te leiden is, of helpt het kind om emoties te benoemen. Door begrip te tonen voor emoties, ervaart een kind dat hij gezien en begrepen wordt. Het geven van een naam aan warrige emoties, kan maken dat ze een volgende keer makkelijker te hanteren zijn of dat je er nog eens over kunt praten. Wanneer dit nodig is, stellen wij grenzen, zodat kinderen emoties op een acceptabele manier kunnen uiten (boos zijn mag, een ander slaan niet).

Aandacht voor overgangssituaties/ bieden van structuur

Een kind ervaart emotionele veiligheid wanneer hij weet waar hij aan toe is en wat het kan verwachten. Tijdens de dag zijn er heel wat 'overgangssituaties'. In deze situaties bieden wij extra emotionele ondersteuning. Wij praten veel met kinderen en we leggen uit wat er gaat gebeuren. Door te werken met vaste volgordes en rituelen en het aankondigen van overgangen (zingen van herkenbare liedjes), maken we situaties voorspelbaar en overzichtelijk voor een kind. We geven kinderen tijd om te schakelen door aan te kondigen dat het bijna tijd is om op te ruimen of betrekken kinderen bij het klaarmaken van de nieuwe situatie (alvast tafel dekken bijvoorbeeld).

Aanmoedigen en complimentjes geven

Bij het aanmoedigen en complimentjes geven aan kinderen maken wij gebruik van deugdentaal. Bij deugdentaal benoemen we concreet wat we zien. De complimentjes/aanmoedigingen zijn gericht op de pogingen, inspanningen en moeite die een kind heeft gedaan. Dus in plaats van: 'wat een mooie tekening', benoemen wij bijvoorbeeld het doorzettingsvermogen of de rust en concentratie die een kind heeft laten zien bij het tekenen.

2.3 Ontwikkelen van persoonlijke competenties

Persoonlijke competenties zijn eigenschappen zoals: veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, zelfkennis, flexibiliteit en creativiteit.

In ons kindcentrum stimuleren wij kinderen om zoveel mogelijk dingen zelf te doen. Hierdoor doen kinderen succeservaringen op, hé dit kan ik! Deze succeservaringen zorgen ervoor dat het zelfvertrouwen en het zelfbeeld van het kind positief beïnvloed worden. Dingen zelf kunnen zoals: jas aandoen, broodje smeren geven het kind het idee dat het eigenlijk al heel wat kan en al groot is. Voor kinderen biedt dit dan stimulans om nog meer dingen te leren en te ontdekken. We geven kinderen de ruimte om te helpen bij alledaagse werkzaamheden (tafel dekken, opruimen). Door kinderen waar mogelijk zelf te laten kiezen (bv. bij het broodbeleg), ervaren ze dat ze inbreng en invloed hebben. Wanneer kinderen met eigen ideeën komen, proberen we deze waar mogelijk uit te voeren. Om kinderen zelf te laten nadenken stellen we vragen i.p.v. dat we zelf met oplossingen komen. Kinderen hebben vanuit zichzelf heel veel leuke ideeën, kunnen goede oplossingen aandragen en zijn creatief. We zijn ons bewust van het feit dat als wij kinderen te snel helpen en het voor kinderen gaan doen, we ze de mogelijkheid ontnemen om iets te leren en te ontdekken. In een rijke leeromgeving worden kinderen uitgedaagd in hun ontwikkeling. Op de groep hebben wij divers speelgoed en verschillende materialen, afgestemd op de leeftijd

en ontwikkeling van de kinderen. Door een rijk aanbod aan materialen en een divers activiteitsaanbod, dagen wij kinderen in hun ontwikkeling. We streven ernaar ze steeds een stapje verder te helpen (bijvoorbeeld door het aanbieden van een moeilijkere puzzel). Hieronder beschrijven wij hoe we kinderen stimuleren in de verschillende ontwikkelingsgebieden. Deze zijn niet los van elkaar te zien, maar ontwikkelen zich in samenhang met elkaar.

Stimuleren van de sociaal emotionele ontwikkeling

Elk kind heeft recht op zijn boosheid, verdriet, angsten, genot en plezier. Om de kinderen zo goed mogelijk om te leren gaan met hun gevoelens, respecteren wij de gevoelens van de kinderen en benoemen de gevoelens. Door gevoelens te verwoorden leert het kind de verschillende gevoelens te kennen en voelt het zich gezien. Dit vergroot zijn of haar gevoel voor eigenheid. Als een kind zich verliest in zijn emotie zal hij of zij geholpen worden de situatie beter te kunnen hanteren. Er worden gedragsalternatieven gegeven om de emoties om een acceptabele manier te uiten. 'Boos' zijn mag, met de voeten stampen ook, maar een ander 'slaan' mag niet. Spelen is een belangrijk onderdeel van onze opvang. Kinderen krijgen veel ruimte om te spelen met andere kinderen. Tijdens het spelen ontwikkelen ze sociale competenties. Wij stimuleren kinderen op een positieve manier met zichzelf en met de ander om te gaan. In de groep leren kinderen bijvoorbeeld op hun beurt te wachten, te delen, een ander te troosten en om te gaan met regels.

Stimuleren van de taalontwikkeling

De spraak-taalontwikkeling is het proces, waarin een kind taal leert begrijpen en gebruiken. Bij het proces van taalverwerving maakt ieder kind dezelfde ontwikkelingsstappen door, maar wel op zijn eigen manier en eigen tempo. Een kind leert geen taal, als het niet door taal wordt omringd. Taal leren is een sociaal proces, dat wil zeggen dat kinderen taal leren in wisselwerking met hun omgeving. Daarom zorgen wij voor een rijke taalomgeving voor de kinderen. We praten veel met kinderen en leggen uit wat we doen. Spelenderwijs bieden wij activiteiten aan ter vergroting van de woordenschat. We vinden het belangrijk dat kinderen kunnen genieten van voorlezen en boeken. Er is een divers aanbod aan (voorlees) boeken en wij streven ernaar dagelijks voor te lezen. Verder besteden wij bijvoorbeeld aandacht aan liedjes en versjes aan binnen het thema waarmee we werken. We hebben een dobbelsteen waar we kaartjes in kunnen doen (bijvoorbeeld liedjes) of woordkaartjes bij een thema. Tijdens het spelen is er volop ruimte voor het kind om met andere kinderen of de pedagogisch medewerker in gesprek te gaan. Mocht de taal verkeerd gebruikt worden, dan wordt de zin correct herhaald, zodat een kind zich bevestigd voelt en de correcte vorm zal overnemen.

Stimuleren van rekenprikkels

Onbewust zijn kinderen de hele dag bezig met rekenprikkels. Denk maar eens aan de dagindeling: eerst plassen, dan handen wassen, eerst schoenen aan, dan naar buiten. Spelenderwijs ontdekken ze de wereld om zich heen en bouwen ze tegelijkertijd hun eigen wereld. We besteden aandacht aan: stapelen (bijvoorbeeld blokken), sorteren (bijvoorbeeld op kleur), rekenkundige begrippen (groot en klein), kort en lang (bijvoorbeeld neerleggen van sjaals), telspelletjes. We bieden kook-en bakactiviteiten waar kinderen stap voor stap een recept leren maken. Bij het fruit eten benoemen we bijvoorbeeld de kleuren van de bekertjes. Verder kijken wij bij de uitwerking van thema's waar we rekenprikkels kunnen toevoegen (bv. gebruik maken van thermometer, weegschaal).

Stimuleren van de motorische en zintuiglijke ontwikkeling

Spelen en bewegen zijn belangrijke onderdelen van het dagelijks leven en de ontwikkeling van kinderen. Het bewegen heeft invloed op de rijping van het zenuwstelsel (nodig om bepaalde bewegingen uit te kunnen voeren). Wij vinden het belangrijk om kinderen veel ervaringen te bieden om zich motorisch te kunnen ontwikkelen. De motorische ontwikkeling is belangrijk voor het verkrijgen van zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Een kind moet als het ware groeien in het eigen lichaam en een gevoel voor balans en evenwicht kunnen ontwikkelen. Dit gebeurt als de kinderen voldoende ruimte krijgen voor motorisch spel.

De sensomotorische ontwikkeling speelt een belangrijke rol bij de rijping van het zenuwstelsel. Kinderen krijgen de ruimte om kenmerken van een voorwerp te verkennen: is het hard, ruw, koud, glad? Het gebruiken van de zintuigen is belangrijk voor de totale ontwikkeling van kinderen. Door (senso) motoriek leren kinderen hun eigen lichaam kennen, en via hun eigen lichaam ook de wereld om hen heen. Grote motorische vaardigheden worden vooral geoefend in spontaan spel. Kinderen rennen, springen, rollen, duwen, fietsen. Vooral het buitenspelen draagt bij aan het ontwikkelen van motorische vaardigheden. Wij streven ernaar om elke dag even met kinderen naar buiten te gaan. Wij bieden mogelijkheden om te kunnen klauteren en klimmen, glijden en springen waardoor het kind zijn eigen mogelijkheden leert kennen. Ook leert hij zo omgaan met hoogteverschillen en gevaar. De fijne motoriek houdt in dat het kind kleine bewegingen leert maken die coördinatie tussen ogen en handen vereisen. Het kind gaat naar voorwerpen grijpen, pakken of iets in de mond stoppen. Dit wordt gestimuleerd door bijvoorbeeld te knutselen, te tekenen, te kleien en te puzzelen.

Stimuleren van de creatieve ontwikkeling

Jezelf kunnen uiten in creatief werk, creatief denken, maar ook samenwerken en fijn motorische vaardigheden. Het komt allemaal aan de orde in de creatieve ontwikkeling. Wij stimuleren de creatieve ontwikkeling van kinderen door het ontdekken van materialen en aanleren van technieken, zoals knippen, plakken, schilderen, tekenen, knutselen, handvaardigheid, zingen, muziek maken, bouwen, verhalen bedenken of bijvoorbeeld rollenspel spelen in de themahoeken. We stimuleren het probleemoplossend vermogen door kinderen zoveel zelf een oplossing te laten vinden bij een probleem dat zij tegenkomen. We stellen bijvoorbeeld vragen die kinderen een stapje verder helpt in hun ontwikkeling (hoe denk jij dat we dit kunnen oplossen?). Wij bieden kinderen mogelijkheden om creatief bezig te zijn. Creatief zijn is niet alleen knutselwerkjes maken, maar het gaat om het creëren, scheppen, voortbrengen van iets. Door creatief bezig te zijn leren kinderen zich aan te passen aan veranderende omstandigheden en ze leren problemen op te lossen die ze tegenkomen. Kinderen kunnen zich creatief uiten door beeldende vorming, drama, muziek, dans of het verkennen van de wereld (bijvoorbeeld fantasiespel). Wij focussen ons vooral op het plezier tijdens het proces van creëren, dit is belangrijker dan het eindresultaat.

Cognitieve ontwikkeling/ ontdekken van de wereld

Kinderen ontdekken de wereld in kleine stapjes. Ze zijn van nature nieuwsgierig. Ze nemen informatie op en telkens als ze hun kennis uitbreiden, bouwen ze verder op de kennis die ze al hebben. Hoe een kind denkt, bepaalt steeds weer hoe het omgaat met de dingen en situaties die het tegenkomt. Themagericht werken is een manier om samenhang aan te brengen in de activiteiten. We hebben een thema-jaarplanning en bedenken daar allerlei activiteiten omheen. Tijdens activiteiten stelt de pedagogisch medewerker vragen die kinderen zelf laten nadenken: hoe zou je dit kunnen oplossen, wat denk jij zelf? Kinderen oefenen op deze manier hun cognitieve vaardigheden. Doordat de pedagogisch medewerker de kinderen goed kent, kan ze aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van een kind en het uitdaging bieden, waardoor het zich verder kan ontwikkelen.

2.4. Ontwikkelen van sociale competentie

Wij geven veel ruimte voor vrij spel, waardoor er veel gelegenheid is om te oefenen met sociale vaardigheden zoals bijvoorbeeld: het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Kinderen spelen samen, zien elkaar dingen doen, waardoor ze sociale kennis en vaardigheden voor een groot deel van elkaars gedrag leren.

Het kind kijkt, herkent dit en doet dit vervolgens na (*mondeling*). De pedagogisch medewerker stimuleert kinderen om gezellig om te gaan met leeftijdsgenootjes, terwijl ze ook voor zichzelf en anderen op durven te komen.

Buiten het feit dat kinderen van elkaar leren, leert het kind ook van interacties met de pedagogisch medewerker en van de sociale interacties tussen pedagogisch medewerker en de groep. Ons kindcentrum stimuleert dat kinderen positieve ervaringen opdoen in de sociale omgang met anderen. Door aandacht te schenken aan de gevoelens van beide partijen in (conflict) situaties kunnen kinderen inlevingsvermogen ontwikkelen.

2.5 Het geven van een kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving, eigen te maken

Ieder mens heeft zijn eigen normen en waarden. Wat belangrijk gevonden wordt verschilt van mens tot mens. Normen en waarden spelen zeker bij de opvoeding van kinderen steeds een rol. Verbaal en non-verbaal laten mensen blijken wat ze vinden. Sommige zaken gaan op de opvang anders dan thuis. Er gelden andere gewoontes en regels en de pedagogisch medewerkers reageren anders dan de eigen ouders. Dit hoeft geen problemen op te leveren, integendeel. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zien dat er verschillen zijn en hiermee leren omgaan. Dit kan een aanvulling en zelfs een verrijking betekenen. De deugden zijn voor ons een inspiratiebron bij de ontwikkeling van normen en waarden. Deugden hebben een verbindend karakter en zijn universeel voor alle culturen. In alle culturen hecht men waarde aan respect, de manier waarop respect geuit wordt kan verschillen. We vinden het belangrijk om in gesprek te zijn met elkaar. Door op de hoogte te zijn van de waarden en normen in een bepaalde cultuur, kan er begrip ontstaan en kan er rekening met elkaar worden gehouden. Dit geldt voor kinderen, ouders en ook als personeel onderling.

2.6 Mentorschap en observeren van welbevinden

Wij vinden het belangrijk dat ieder kind dat de opvang bezoekt zich bij ons prettig en thuis voelt. Ieder kind heeft een mentor. Tijdens de intake wordt ouders verteld wie de mentor van hun kind wordt. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden te bespreken. Door te werken met een mentor, is er meer ruimte om kinderen echt goed te leren kennen. De mentor houdt het overzicht over de ontwikkeling van het kind en deelt de informatie met collega's. Hierdoor wordt het makkelijker om in te spelen op de behoeften van kinderen. Ouders van het kdv worden door de mentor ieder jaar in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan een 10-minuten-gesprek. Waar nodig wordt eerder een gesprek ingepland. Binnen de bso wordt de ontwikkeling van het

kind door de mentor in de gaten gehouden en bij zorgen wordt dit besproken met ouders. Bij de peuteropvang hebben de ouders minimaal 4 keer een gesprek met de mentor (intake, wengesprek, 3 jaar gesprek en 3 jaar 10 maanden gesprek)

2.7 Voorschoolse educatie, doorgaande lijn en volgen van de ontwikkeling

Peuters zijn daar spelenderwijs bezig met taal, voorbereidend rekenen, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden. Door de voorschoolse educatie kunnen de kinderen een betere start maken op de basisschool. Vanuit subsidie van de gemeente Westerwolde en Oldambt kunnen wij aan ieder kind met een vve-indicatie een aanbod van 4 dagdelen (16 uur) peuteropvang (voorschoolse educatie) per week doen. Ook bestaat er een aanbod voor 2 dagdelen voor peuters van ouders zonder kinderopvangtoeslag en zonder indicatie.

Pedagogisch medewerkers volgen met de peuters het VVE-programma Piramide dat de ontwikkeling op het gebied van taal, voorbereidend rekenen, motoriek en op sociaal-emotioneel vlak spelenderwijs aanmoedigt. Ieder kind wordt structureel en planmatig gevolgd.

Ontwikkelingsgebieden die wij volgen:

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Motoriek
- Speel- en leergedrag
- Groepsactiviteiten
- Taalontwikkeling
- Rekenontwikkeling
- Werken
- Zelfredzaamheid

Binnen het kindctrum wordt gewerkt met een digitaal kindvolgsysteem van Kidsadmin. Het kindvolgsysteem heeft ten doel het kind in zijn ontwikkeling via systematische observatie te volgen. Hierdoor wordt objectieve informatie verkregen waardoor het kind doelgericht in zijn ontwikkeling kan worden begeleid en gestimuleerd. Eventuele achterstanden en ontwikkelingsproblemen kunnen op een vroegtijdig moment worden gesignaleerd.

Bij aanmelding vragen we ouders om akkoord te gaan met gegevensdeling over de ontwikkeling van hun kind bij vertrek naar de basisschool/ bso of andere kinderopvang. Bij overgang naar de basisschool maken wij gebruik van een “overdrachtsformulier basisonderwijs”.

We groeien geleidelijk aan in het digitaal volgsysteem Kidsadmin. Nieuwe aanmeldingen worden direct gekoppeld aan het digitale systeem. Voor de “oude” contracten blijven we tot de overgang naar Kidsadmin gebruik maken van een zelf ontwikkeld volgsysteem. De kinderen worden op verschillende momenten geobserveerd. Er zijn lijsten voor kinderen tussen de 0-2 jaar (observatie bij 7 maanden en 18 maanden) en een lijst voor 2-4 jaar (observatie bij 2,5 jaar, 3 jaar en 3,5 jaar).

Vanaf 2025 zijn alle kinderen van de peuteropvang-locaties wel in één keer overgegaan naar Kidsadmin.

2.8 Zorgen bij de ontwikkeling van een kind

Wij zijn ons ervan bewust dat wij een belangrijke rol hebben in het signaleren van eventuele ontwikkelingsachterstanden of bijzonderheden bij kinderen. Kinderen zijn in ontwikkeling. Hoewel ieder kind uniek is, worden er globaal dezelfde stappen in de ontwikkeling gemaakt. De pedagogisch medewerkers signaleren soms bijzonderheden in de ontwikkeling. Dit kan tijdelijk en niet-zorgelijk zijn. Als het zorgelijk wordt, zonder er direct conclusie aan te verbinden, worden de volgende stappen gevolgd:

Signaleren

Stap 1

De pedagogisch medewerker van een groep bespreekt haar vermoeden met haar collega's. Samen bepalen zij of het nodig is dit met de leidinggevende/ pedagogisch coach in een groepsbespreking te bespreken. Het naslagwerk over ontwikkeling van kinderen of een verdiepingsobservatie kan hierbij tot steun zijn.

Stap 2

De pedagogisch medewerkers van een groep brengen de leidinggevende/ pedagogisch coach tijdens een groepsbespreking gezamenlijk op de hoogte van opvallend gedrag van een kind (indien nodig eerder) en geven aan waarom zij een extra observatie nodig vinden.

Handelen:

Stap 3

Afhankelijk van de aard van het probleem (ernst/privacy gevoeligheid/ beladenheid) wordt het gedrag:

- of eerst (meerdere keren) tijdens de overdracht bij de ouders aangekaart en besproken;

➤ of tijdens (een) gesprek(ken) met de ouders besproken. Komt hier al een bevredigende oplossing/manier van omgaan uit dan zijn volgende stappen niet meer nodig.

Stap 4:

De pedagogisch medewerker gaat een gesprek aan met de ouders waarin zij aangeeft dat zij een observatie door de pedagogisch coach of andere deskundige zinvol vinden.

Stap 5:

Als de ouders toestemming hebben gegeven voor een observatie, wordt een observatieaanvraag gedaan. Voorafgaand aan de observatie heeft de leidinggevende/pedagogisch coach een gesprek met de pedagogisch medewerkers van het kind om een zo concreet mogelijk beeld te krijgen van de hulpvraag.

Stap 6:

De pedagogisch coach komt langs, observeert het kind en de manier van omgaan van de pedagogisch medewerkers.

Stap 7:

De pedagogisch coach maakt een verslag met een handelingsadvies en stuurt dit naar de leidinggevende.

Stap 8a:

Daarna bespreekt de leidinggevende en/of de pedagogisch coach het advies. Met de pedagogisch medewerkers wordt er een voorstel-tijdspad met evaluatiemomenten gemaakt.

Stap 8b:

De pedagogisch medewerker bespreekt (eventueel samen met de leidinggevende/pedagogisch coach) de uitkomsten van de observatie en het voorstel-tijdspad met de ouders.

Stap 9:

De aanpak wordt uitgevoerd, geëvalueerd en eventueel aangepast. Bij geen/weinig verbetering wordt er gekeken naar andere mogelijkheden.

Met toestemming van de ouders kan er met de wijkverpleegkundige, deskundigen van het Jeugdteam van de gemeente of door 'zorgen' te bespreken met de

coördinator VVE gemeente Oldambt of in het buurtnetwerk (Westerwolde)
gezocht worden naar de 'juiste' hulp.

H3 . De groepen/ werkwijze

3.1 De Groepen/werkwijze

Bellingwolde

Het kindcentrum is gevestigd in een omgebouwde schuur van een boerderij gelegen aan de Hoofdweg te Bellingwolde. In deze boerderij zijn drie verschillende groepsruimtes gecreëerd.

'Kdv Het Witte Toverhuisje'

Wij werken met stamgroepen op het kdv. Een stamgroep is een vaste groep kinderen in de dagopvang met een eigen groepsruimte.

Stamgroep 1 van 0-2 jaar, met maximaal 12 kinderen,

Stamgroep 2 van 2-4 jaar, met maximaal 16 kinderen

De stamgroepen één en twee worden samengevoegd als de groepsgrootte dit toelaat. Ouders geven hiervoor schriftelijk toestemming tijdens het plaatsingsgesprek.

'Bso De Witte Tovertuin'

Op de buitenschoolse opvang spreken we van basisgroepen. In Bellingwolde beschikken we over 40 kindplaatsen en werken we met drie basisgroepen.

Bij samenstelling van de basisgroep kijken we naar broertjes/zusjes, vriendjes en vriendinnetjes, leeftijd en interesses van de kinderen. De basisgroepen scheiden zich tijdens de vaste eet- en drinkmomenten als de kinderen uit school komen en nog een "klein eet/drinkmoment" aan het eind van de middag. Tussendoor is er ruimte voor open deuren beleid. De pedagogisch medewerkers schatten in wanneer een gescheiden moment nodig is. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zelf keuzes kunnen maken waar ze gaan spelen en met wie.

Samenvoegen basisgroepen

Uw kind kan op verschillende dagen in de week geplaatst zijn in verschillende basisgroepen, op *dezelfde* locatie. Dit is het geval bij een (structureel) lagere bezetting van groepen op een specifieke dag van de week of omdat er geen plek is op verschillende dagen in dezelfde stamgroep/basisgroep.

Verder kan dit het geval zijn als er voor een aangevraagde ruildag/opvangdag geen plaats is op de vaste groep van uw kind. Zie het pedagogisch werkplan voor de precieze invulling.

De wet verplicht ons om u te informeren en hiervoor schriftelijke toestemming te vragen. Tijdens het intakegesprek vragen wij u om schriftelijke toestemming voor het plaatsen in twee verschillende basisgroepen. Na plaatsing informeren wij u over de precieze tijdstippen/dagdelen.

Tijdens schoolvrije dagen is het mogelijk dat er kinderen vanuit de locatie Drieborg in Bellingwolde worden opgevangen.

Peuteropvang 'Het Witte Toverbloemetje'

Het Witte Toverbloemetje is een VVE-locatie, gevestigd in CBS De Wegwijzer. De peuteropvang biedt 4 ochtenden voorschoolse educatie aan kinderen met vve-indicatie en 2 ochtenden aan peuters zonder vve-indicatie. De peuteropvang bestaat uit één stamgroep met maximaal zestien kinderen.

Westerlee

Aan de doorgaande Hoofdweg in Westerlee is kdv, bso en peuteropvang gevestigd in een pand met drie groepsruimten.

Kdv 'Het Witte Toverhuisje'

Omdat we op vaste momenten op de dag (voorschools) en twee middagen per week structureel te weinig bezetting hebben voor een aparte kdv en bso groep maar toch graag kinderopvang willen aanbieden aan ouders in de kern Westerlee is de oplossing gevonden om op die momenten te werken met een gecombineerde kdv/bso groep 0-12 jaar van maximaal 16 kinderen.

Bso

Opvang vindt plaats in één basisgroep van maximaal 22 kindplaatsen. Er is gemeenschappelijk gebruik van één ruimte door bso en peuteropvang. Peuteropvang vindt plaats in de ochtenden en niet tijdens de schoolvakanties. De ruimte kan daarom prima samen gebruikt worden en is ook passend ingericht voor zowel peuters als de bso-leeftijd.

Tijdens schoolvrije dagen is het mogelijk dat er kinderen vanuit de locatie Heiligerlee in Westerlee worden opgevangen.

'Peuteropvang 'Het Witte Toverbloemetje'

Binnen ons kinderdagverblijf 'Het Witte Toverhuisje' hebben we in Westerlee een aanbod van voorschoolse educatie in peuteropvang 'Het Witte Toverbloemetje'. Wij brengen dit nadrukkelijk onder de aandacht van ouders van kinderen op het kdv en verlenen alle medewerking om kinderen te begeleiden richting

peuteropvang. Het Witte Toverbloemetje biedt 4 ochtenden voorschoolse educatie aan kinderen van 2,5 jaar met vve-indicatie en 2 ochtenden aan peuters zonder vve-indicatie. Ook bestaat er een aanbod voor 2 dagdelen voor peuters vanaf 2 jaar van ouders zonder kinderopvangtoeslag. De peuteropvang bestaat uit één stamgroep met maximaal zestien kinderen.

Drieborg

De buitenschoolse opvang is gevestigd in Kindcentrum Drieborg/obs Drieborg in Drieborg.

'Bso De Witte Tovertuin'

Op de buitenschoolse opvang spreken we van basisgroepen. Op bso 'De Witte Tovertuin' in Drieborg is ruimte voor 22 kinderen maar we werken in eerste instantie met één basisgroep van maximaal 16 kinderen.

Tweede opvanglocatie Bellingwolde

Uw kind kan om onderstaande redenen worden opgevangen op de locatie Bellingwolde:

1. Bij een (structureel) lagere bezetting op een specifieke dag van de week (voorlopig de woensdag)
2. Bij een incidenteel lagere bezetting van groepen (minder dan 5 kinderen) bij ziekte of om pedagogische redenen

Wij moeten een tweede opvanglocatie contractueel vastleggen. In een aanvulling op het originele contract laten wij u tekenen voor een tweede opvanglocatie in Bellingwolde.

Tijdens schoolvrije dagen (waaronder vakanties) vindt de opvang plaats in ons kindcentrum in Bellingwolde.

Heiligerlee

'Bso De Witte Tovertuin'

De buitenschoolse opvang is gevestigd in Kindcentrum Heiligerlee/OBS Heiligerlee in Heiligerlee en qua ruimte geschikt voor maximaal 15 kinderen.

De basisgroep zal daarom bestaan uit maximaal 15 kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar. Tijdens schoolvrije dagen (waaronder vakanties) vindt de opvang plaats in ons kindcentrum in Westerlee.

Bad Nieuweschans

In januari 2025 zijn we in Dorpscentrum De Akkerschans gestart met peuteropvang (voorschoolse educatie) en in het voorjaar wordt het aanbod in Dorpscentrum De Akkerschans uitgebreid met kdv en bso.

Kdv Het Witte Toverhuisje

Wij werken met stamgroepen op het kdv. Een stamgroep is een vaste groep kinderen in de dagopvang met een eigen groepsruimte.

Er is één stamgroep van 0-4 jaar van maximaal 12 kinderen.

bso De Witte Tovertuin

Op de buitenschoolse opvang spreken we van basisgroepen.

In Bad Nieuweschans hebben we één basisgroep van maximaal 11 kinderen.

'Peuteropvang 'Het Witte Toverbloemetje'

We zijn in de loop van januari gestart met voorschoolse educatie 'Het Witte Toverbloemetje'.

'Het Witte Toverbloemetje' biedt 4 ochtenden voorschoolse educatie aan kinderen met vve-indicatie en 2 ochtenden aan peuters zonder vve-indicatie. Ook bestaat er een aanbod voor 2 dagdelen voor peuters vanaf 2 jaar van ouders zonder kinderopvangtoeslag. Er is ruimte voor een stamgroep van maximaal 16 kinderen maar we starten met een halve groep van maximaal 8 kinderen op 5 ochtenden.

3.2 Het wennen

Voordat de opvang daadwerkelijk van start gaat, overleggen wij met ouders over de wenperiode. We spreken in ieder geval twee tijden af waarop het kind komt wennen. Als ze nog heel klein zijn zal dat vaak twee ochtenden zijn van ongeveer drie uur. Als kinderen wat groter zijn en geen lange middag slaap maken, kan dit een ochtend en een middag zijn. Wanneer ouders dit prettig vinden, kunnen ze even op de groep blijven. Het gewenningsproces kan per situatie en per kind verschillen. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende tijd en aandacht is voor de wenperiode. Over het algemeen is het zo dat jonge baby's minder moeite met wennen hebben dan iets oudere kinderen. Bij hele jonge baby's van rond de drie maanden is het zo dat ze moeten wennen aan nieuwe geuren, geluiden en andere gezichten. Bij iets oudere kinderen (vanaf ongeveer 9 maanden) is het wennen (eenkennigheid fase) meestal iets moeilijker omdat ze zich bewust zijn van een vreemde omgeving en dat hun ouders weggaan. Er worden met de ouders individuele afspraken gemaakt hoe het wennen het beste geregeld kan worden.

Voordat kinderen doorstromen naar de bso gaan ze alvast wennen op de groep en gaan ze een keer mee naar school om kinderen te halen, zodat ze weten hoe dit gaat. De overgang naar een nieuwe groep verloopt over het algemeen makkelijk. Door de kleinschaligheid kennen kinderen de pedagogisch medewerkers vaak al. Op het kdv en de bso doordat de ruimten aan elkaar grenzen en omdat pedagogisch medewerkers binnen het kindcentrum soms op meerdere groepen werkzaam zijn.

3.3 Ophalen van kinderen bij scholen/brengen en halen kindcentrum

Ons kindcentrum beschikt over eigen vervoer om de kinderen naar school te brengen en van school op te halen. Er zijn 'vaste' chauffeurs die de kinderen van en naar school rijden. Zij staan op een vaste plek op het schoolplein met een herkenbaar geel of blauw hesje met bso-logo.

Eén van de chauffeurs loopt naar de school om kinderen te halen. Er blijft altijd een pedagogisch medewerker op de groep om bij de kinderen te blijven die er al zijn. Ouders tekenen bij inschrijving dat zij akkoord gaan met het ophalen van hun kinderen.

Ligt het kindcentrum op korte afstand van een basisschool dan worden de kinderen lopend opgehaald door een pedagogisch medewerker die dan een gele reflecterende jas draagt.

Voor de 'oudere' kinderen van de bso werken wij met een fietscontract. Ouders geven schriftelijk toestemming voor het zelfstandig fietsen van/ naar school/ huis. Op de overzichtslijst fietscontract kunnen pedagogisch medewerkers zien wie er schriftelijk toestemming heeft om zelfstandig te fietsen/ naar huis mag. Kinderen die de bso bezoeken hebben verschillende tijden dat ze vrij zijn van school. Er liggen automappen met ophaalroosters.

Het kind en de ouders worden bij het binnenkomen begroet en de pedagogisch medewerker en ouders wisselen informatie uit over het kind. Ouders kunnen nog even blijven als ze dat willen en kunnen bijvoorbeeld nog even spelen met hun kind. Dit bevordert ook het contact met andere pedagogisch medewerkers en ouders. Waar nodig helpt de pedagogisch medewerker het kind bij het afscheid nemen.

Op het **kdv** kunnen kinderen vóór 9.00 uur gebracht worden. Bij halve dagopvang kunnen kinderen tussen 12.00 uur en 13.30 uur gebracht en gehaald worden. Bij het ophalen van het kind vertelt de pedagogisch medewerker wat het kind die dag heeft meegemaakt en hoe het zich heeft gevoeld. Vragen en eventuele problemen kunnen worden besproken. Bij de 0-2 groep krijgen de ouders "zolang het nodig

is”, bijvoorbeeld i.v.m. voeding/slaap e.d. een schriftje mee naar huis waar tijdens de dag alle bijzonderheden met betrekking tot de betreffende baby/peuter door de pedagogisch medewerker zijn genoteerd. Op het kdv kunnen kinderen ná 16.30 uur gehaald worden, bij het tijdig doorgeven kan eerder ophalen in overleg. Bij uitzondering is er een halve dagopvang en kunnen kinderen tussen 12.00 uur en 13.30 uur gebracht en gehaald worden. Wanneer er te laat gehaald wordt, wordt deze tijd extra in rekening gebracht.

Op de **peuteropvang** werken we met vaste tijden voor het brengen en halen. Dit heeft te maken met het voorschoolse educatie programma van 40 weken. Peuters zijn daar spelenderwijs bezig met taal, voorbereidend rekenen, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden.

Zie het werkplan van Bellingwolde, Westerlee en Bad Nieuweschans voor de precieze tijden per locatie. Vanaf het moment dat een ouder binnenkomt bij het breng- /of haal moment is hij/zij verantwoordelijk voor het kind.

Op de **bsa** worden de kinderen op verschillende tijden van school gehaald (afhankelijk van hoe laat de school uit is) of lopen binnen het schoolgebouw (Drieborg en Heiligerlee) naar de groepsruimte van de bsa. De kinderen van de dichtstbijzijnde scholen worden lopend opgehaald. Voor andere basisscholen hebben wij ons eigen autovervoer. Kinderen kunnen vanaf 16.30 uur worden afgehaald op de bsa.

3.4 Vaste gezichten

Elke stamgroep (kdv) en basisgroep heeft zijn eigen vaste gezichten. Zie de pedagogische werkplannen voor de namen van de vaste gezichten per groep.

Wij proberen uiteraard zoveel mogelijk de vaste gezichten in te zetten. Het kan echter ingeval van ziekte, verlof of vakantie voorkomen dat we daar niet op kunnen terugvallen. In die situaties kunnen we niet anders dan een andere beroepskracht in te zetten.

In eerste instantie vallen we dan terug op de medewerkers die wel eens naast een “vast gezicht” werken. Mocht dat ook niet lukken dan proberen we één van de andere medewerkers van ons kindcentrum in te zetten die vanwege ons “open deuren” beleid ook “bekend” en “vertrouwd” zijn voor de kinderen.

Sinds juli 2024 mag ook een beroepskracht in opleiding als vaste beroepskracht (vast gezicht) ingezet worden. Dit mag alleen als de beroepskracht in opleiding het eerste leerjaar heeft afgerond en er tegelijkertijd ten minste één gekwalificeerde beroepskracht aan het werk is.

3.5. Beroepskracht-kind-ratio / drie uurs regeling/vier ogen principe

Beroepskracht -kind-ratio

Bij het maken van de roosters houden wij ons aan de wettelijke BKR.

Om hieraan te kunnen voldoen, werken we met de rekentool voor de BKR.

Drie-uurs regeling

Een houder die tien uur aaneengesloten opvang biedt, mag drie uur per dag afwijken van de beroepskracht-kindratio (BKR). Wij maken in ons kindcentrum gebruik van deze drie uurs regeling bij de randen van de dag bij inloop en vertrek en tijdens de middag pauze van de pedagogisch medewerkers als de meeste kinderen op bed liggen. Tijdens deze uren mogen minimaal de helft van de BKR-verplichte medewerkers ingezet worden.

We houden elke dag een presentie/daglijst bij waarop de namen van de kinderen met aankomst en vertrektijd en de ingezette beroepskrachten staan vermeld. Aan de hand van dit overzicht kan de toezichthouder toetsen of aan de BKR wordt voldaan en maximaal drie uur per dag wordt afgeweken van de BKR.

Vierogenprincipe tijdens drie-uurs regeling:

Door ons "open deuren" beleid is er voldoende zicht op de ruimtes. Ook werken we nagenoeg het hele jaar met stagiaires die "extra ogen" op de groep zijn. En aan de randen van de dag is er door het onvoorspelbare brengen en halen door ouders/verzorgers voldoende controle voor het vierogenprincipe. Daarnaast is de eigenaresse tot sluitingstijd op kantoor van de vestiging in Bellingwolde en loopt nog wel eens de groepsruimten in.

3.6. Dagindeling + werktijden kdv en bso

Op het Kindcentrum bestaat de mogelijkheid om kinderen vanaf 6.30 uur te brengen voor de voorschoolse opvang. Wij brengen en halen kinderen van en naar school. Voor de dagopvang halen en brengen de ouders kinderen zelf. Er kan gebracht worden tot 9.00 uur in de ochtend. Tussen de middag kunnen kinderen gehaald worden van 12.00- 13.30 uur en 's middags vanaf 16.30 uur. Op de peuteropvang in basisschool 'De Wegwijzer' en in Westerlee zijn kinderen welkom van 8.30-12.30 uur en in Bad Nieuweschans van 8.00 tot 12.00 uur.

De reguliere werktijden voor de dagopvang zijn van 8.00 tot 18.00 uur en voor de bso van 12.00 uur tot 18.00 uur.

3.7 Afnemen van een extra dag dagopvang/ ruildagen

Incidenteel afnemen extra dag(deel)

In overleg is het mogelijk om incidenteel een extra dag(deel) af te nemen, mits de groepsgrootte dit toelaat. Een extra dagdeel gaat in overleg met de pedagogisch medewerkers. De kosten voor een extra dag worden doorberekend.

Ruildagen:

Ouders kunnen, in overleg, een verzoek doen om te ruilen van de dag waarop het kind normaal komt met een andere dag waarop het niet is geplaatst. De pedagogisch medewerker, kindratio en groepssamenstelling is hierin leidend. Incidenteel ruilen van dagen kan plaatsvinden binnen een kalenderjaar. Wanneer er structureel wordt geruild van dag of extra opvang wordt afgenomen op de eigen basisgroep wordt dit in de plaatsingsovereenkomst aangepast en door ouders ondertekend.

3.8 Het eten en drinken

Ons voedingsbeleid is erop gericht dat ieder kind voldoende en verantwoorde voedingsmiddelen krijgt. Wij streven ernaar om zoveel mogelijk gezonde voeding aan te bieden. Zo letten wij op toegevoegde suikers en kleurstoffen. Ook stimuleren wij het gebruik van gezonde traktaties. Met diëten en allergieën wordt rekening gehouden, wij vragen u wel dan uw eigen eten en drinken mee te nemen.

Als baby's in de dagopvang komen, is er door de ouders een keuze gemaakt of ze doorgaan met borstvoeding of dat hun baby flesvoeding krijgt. Dit wordt besproken tijdens het intake gesprek. Op de kinderdagopvang kan aan een baby afgekolfde moedermelk gegeven worden. Wel is het heel belangrijk dat de melk gekoeld aangeleverd wordt. Het is ook mogelijk dat de moeder zelf haar baby borstvoeding komt geven.

Bij ons kdv moet u uw eigen flesvoeding mee geven voor uw kind. Wij vragen u dit in een speciaal containertje te doen, voorzien met juiste datum en de naam van uw kind. Ook vragen wij u de fles voor de melkvoeding mee te geven, voorzien van een naam. Alle flessen worden zorgvuldig na gebruik uitgekookt. Bij baby's stemmen wij het ritme met de ouders af. Naarmate de kinderen ouder worden, eten en drinken we op vaste momenten.

Op 'speciale' momenten wijken wij af van ons 'gezonde' beleid. Vooral tijdens vakanties maken wij een uitzondering door bijvoorbeeld patat, pannenkoeken of tosti's aan te bieden of met de kinderen iets 'niet zo gezond' te koken of te bakken. Dit geldt vooral voor de buitenschoolse opvang. Wij bieden de kinderen op de bso aan het eind van de middag bijvoorbeeld nog een 'koekje' aan om het 'hongergevoel' aan het einde van de dag weg te nemen.

3.9 Het slapen en rusten

Kinderen hebben voldoende slaap en rust nodig. In overleg met de ouders en/of naarmate het kind aangeeft behoefte te hebben aan een rustmoment, zorgen de

pedagogisch medewerkers ervoor dat het kind daarvoor voldoende gelegenheid krijgt. Wanneer uw kind op de buik slaapt, moet worden ingebakerd, sieraden draagt, flesje in bed etc. dan vragen wij u hiervoor een toestemmingsformulier in te vullen en te ondertekenen.

3.10 Het verschonen en verzorgen

Kinderen krijgen op vaste momenten op de dag een schone luier. Voor ieder kind is er een persoonlijke bak, waarin luiers, reservekleding, knuffels etc. bewaard worden. Bij de intake krijgen ouders een lijst mee met wat ze meegeven aan het kind. Wanneer ouders thuis bezig zijn met zindelijkheidstraining, zullen de pedagogisch medewerkers hierbij aansluiten. De pedagogisch medewerkers ondersteunen het proces om te komen tot zindelijkheid en proberen het zo prettig mogelijk te laten verlopen. Wij vinden het belangrijk om het omgaan met zindelijkheid thuis en op de groep goed op elkaar af te stemmen.

3.11 Feesten en andere bijzondere gelegenheden

Een feest of een andere speciale gebeurtenis wordt in de groep gevierd op zodanige wijze dat het afgestemd is op de leeftijd van de kinderen en zo gedoseerd dat alle kinderen het als leuk, gezellig en vrolijk ervaren. In de werkplannen van de groep kunt u lezen hoe de verjaardag van uw kind wordt gevierd. In principe krijgt ieder kind een kaart, een klein cadeautje, wordt er gezongen en er kan getrakteerd worden. Wij besteden op de groepen aandacht aan de verschillende feestdagen zoals: Pasen, Koningsdag, Moederdag, Vaderdag, 11 november (op het kdv/ peutergroep wordt er een lampion gemaakt) Met Sinterklaas wordt er voor Bellingwolde en Drieborg een groot feest gevierd, waarop alle ouders en kinderen welkom zijn. Onze peuteropvang viert Sinterklaas samen met CBS De Wegwijzer. Voor Westerlee en Heiligerlee organiseren we voor ouders en kinderen een 'zomerfeest'. Voor Bad Nieuweschans denken we nog na over een activiteit.

3.12 Uitstapjes

Af en toe maken de kinderen en hun pedagogisch medewerkers een uitstapje. Deze uitstapjes zijn afgestemd op de leeftijd en de mogelijkheden van de kinderen. De begeleiding tijdens uitstapjes bestaat altijd minimaal uit twee personen. Het kan gaan om wandelen, boodschappen doen, naar de speeltuin of de kinderboerderij gaan. Onze peuteropvang beschikt over eigen vervoer, waarin zes kinderen op een veilige manier vervoerd kunnen worden.

3.13 Zieke kinderen

Wij hebben er begrip voor dat het voor ouders heel lastig kan zijn als uw kind ziek is en u moet werken. Toch is het noodzakelijk dat een kinderdagverblijf regels stelt ten aanzien van de opvang van zieke kinderen. In het algemeen kunt u ervan uitgaan dat het kinderdagverblijf er is voor gezonde kinderen en niet voor de verzorging van zieke kinderen. Een ziek kind vraagt (logischerwijs) speciale aandacht en verdient die ook. Voor ons is het in de groep met veel andere kinderen echter niet altijd mogelijk die extra aandacht te geven. Voor de pedagogisch medewerkers is het onbevredigend om zo te werken: je wilt wel maar je kunt niet veel. Als kinderen op het centrum ziek worden, worden de ouders gebeld en vindt overleg plaats om het kind op te komen halen

Onze richtlijnen voor het halen van kinderen:

- Kind is te ziek om aan het dagprogramma deel te nemen
- Als de verzorging te intensief is voor de pedagogisch medewerkers
- Als de gezondheid van de andere kinderen in gevaar komt
- Als het kind koorts heeft van 38,5 of hoger

Als er een besmettelijke ziekte heerst op één van de groepen wordt dit door middel van een formulier op de deur van de groep kenbaar gemaakt aan de ouders. Kinderen die ziek zijn, worden niet op de locatie toegelaten. Om te bepalen of een kind ziek is, worden de criteria van de GGD gevolgd: een besmettelijke (kinder)ziekte, regelmatig overgeven of diarree, hangerig of huilerig zijn of pijn hebben zijn indicaties voor ziek zijn.

Naast het pedagogisch beleid hebben we een gezondheid-en veiligheidsbeleid waarin wij beschrijven hoe wij streven naar een zo gezond en veilig mogelijke kinderopvang voor uw kind. Hier kunt u bijvoorbeeld o.a. in lezen over hoe wij ernaar streven om de verspreiding van ziektekiemen zoveel mogelijk proberen te voorkomen/ beperken. Dit beleid is te vinden op onze website.

H4 Samenwerking met ouders

4.1 Contact met ouders

Wij vinden het van groot belang om intensief contact te hebben met ouders. Het voornaamste doel van samenwerking en communicatie tussen ouders en pedagogisch medewerkers is wederzijds begrip voor en vertrouwen in elkaar. In zo'n sfeer voelt een kind zich geborgen. Ouders die erop vertrouwen dat hun kind in goede handen is, stralen dat vertrouwen uit naar hun kinderen. Als kinderen voelen dat hun ouders waardering hebben voor wat er op de opvang gebeurt, gaan zij er ook weer met een positief gevoel naar toe.

4.2 Aanmelden/ plaatsen

Ouders kunnen langskomen voor een rondleiding om even sfeer te proeven. Wij vinden het erg belangrijk dat ouders 'een goed gevoel' hebben bij ons kindcentrum. Wanneer ouders aangeven dat ze geïnteresseerd zijn, vullen ze een aanmeldingsformulier in. Ouders krijgen bericht of er plek is op de gevraagde dagdelen en worden uitgenodigd voor een intake-gesprek.

Tijdens de intake kunnen ouders een uitgebreid beeld geven van hun kind(eren). Hierbij is het o.a. van belang om te weten of een kind een allergie heeft, of het aangepaste voeding nodig heeft, hoe zelfstandig het kind is en of er andere pedagogische bijzonderheden zijn. Wij gebruiken hiervoor een intakeformulier.

4.3 Dagelijkse overdracht

Tijdens het halen en brengen, kan belangrijke informatie worden uitgewisseld. Ouders kunnen vertellen over bijzonderheden die thuis gebeuren, het ritme van een kind of andere zaken die belangrijk zijn voor de pedagogisch medewerkers om te weten (zindelijkheid, slapen). En andersom vertellen de pedagogisch medewerkers hoe het die dag op de opvang is gegaan. Relevante informatie over de ontwikkeling van een kind wordt gedeeld.

4.4 Oudergesprekken

Ouders van het kdv worden door de mentor ieder jaar in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan een 10-minuten-gesprek. Waar nodig wordt eerder een gesprek ingepland. Binnen de bso wordt de ontwikkeling van het kind door de mentor in de gaten gehouden en bij zorgen wordt dit besproken met ouders. Waar nodig kan er tussendoor een gesprek worden gepland wanneer de ouder of pedagogisch medewerker hier behoefte aan heeft. Bij de peuteropvang hebben de ouders minimaal 4 keer een gesprek met de mentor (intake, wengesprek, 3 jaar gesprek en 3 jaar 10 maanden gesprek)

4.5 Ouderavond

Jaarlijks zorgen wij ervoor dat er een gelegenheid is voor ouders om elkaar te ontmoeten. Er wordt jaarlijks een uitgebreid sinterklaasfeest met ouders en kinderen georganiseerd voor de locatie Drieborg en Bellingwolde en een zomerfeest voor ouders en kinderen van de locatie Westerlee en Heiligerlee. Voor onze nieuwe vestiging in Bad Nieuweschans denken we nog na over een activiteit.

4.6 Oudercommissie

Wij werken met een oudercommissie die een adviserende rol heeft met betrekking tot de opvang. In het Reglement Oudercommissie staan de doelstellingen van de oudercommissie, de adviserende rol van de oudercommissie en haar taken, evenals de zaken waarover de directie de oudercommissie dient in te lichten. Ons streven is om van elke groep een ouder te hebben in de oudercommissie. Er vindt circa 4 x per jaar overleg plaats tussen de deelnemers van de oudercommissie en de houder van het kind centrum. Als ouder(s)/verzorger(s) het willen kunnen ze aanvragen (bij de voorzitter) om een vergadering bij te wonen. Wanneer er vergaderd wordt hangt bij de ingang van het kind centrum. Minimaal 2 weken voordat de vergadering gepland staat hangt hier ook de agenda voor die bewuste avond.

4.7 Leden oudercommissies

Oudercommissie Bellingwolde

Voorzitter:

Kirsten Kemper (vanuit KDV het Witte Toverhuisje 2-4 groep en BSO de Witte Tovertuin) kirsten_max@hotmail.com

Secretaris:

Jill van Gernerden - Drenth (vanuit Peuterspeelzaal Het Witte Toverbloemetje) jillvangernerden@outlook.com

Algemeen lid:

Gerlinde Volker - Schudde (vanuit KDV het Witte Toverhuisje 0-2 groep en 2-4 groep) gerlinde_schudde@hotmail.com

Oudercommissie Westerlee

Voorzitter:

Gerda Mooibroek – Avers (vanuit kdv het Witte Toverhuisje 0-4 groep) Keesengerdamooibroek@gmail.com

Secretaris:

Manon Zomer (vanuit kdv het Witte Toverhuisje 0-4 groep)

Zomermanon@gmail.com

Algemeen lid/ notulist:

Danielle Roossien-Tiekstra (vanuit bso de Witte Tovertuin)

Danielletiekstra@hotmail.com

Oudercommissie Drieborg

Voorzitter:

Jolinde Evers – De Winter jolindadewinter@hotmail.com

Secretaris:

Lisa de Groot - Boonman liesje15_boonman@hotmail.com

Algemeen lid:

Rilana Komies- Korenromp rilana_k@hotmail.com

Voor de oudercommissie in Heiligerlee en Bad Nieuwschans worden ouders gezocht.

4.8 Informatie voor ouders

Eén keer per drie maanden komt de Jippie uit; deze wordt digitaal gestuurd aan alle ouders. In deze Jippie staat actuele informatie/ ontwikkelingen. Maar bijvoorbeeld ook leuke verhaaltjes en prietpraat van de kinderen.

Regelmatig plaatsen wij een overzicht met foto's van activiteiten op facebook. Er komen alleen kinderen in beeld, waarvan ouders/ verzorgers schriftelijk toestemming hebben gegeven.

4.9 Privacy

De privacy van zowel de ouders als de kinderen wordt gewaarborgd. Datgene wat ter sprake komt wordt privé gehouden. Anderen zullen alleen op de hoogte worden gesteld, wanneer dit in het belang voor de opvang van het kind is en dit gebeurt dan in overleg met de ouders. In verband met de AVG wet is er een Privacy beleid opgesteld waarin te lezen is hoe het Kindcentrum omgaat met persoonlijke gegevens. Op de website is het Privacy beleid in te zien.

4.10 Klachtenregeling

Voor ons zijn tevreden ouders en kinderen heel belangrijk. Desondanks kan het voorkomen dat u om wat voor reden dan ook niet tevreden bent. Wij vragen u dit te bespreken met de pedagogisch medewerker op de groep. Wij staan open voor (opbouwende) feedback en zien dit als aanleiding om tot verbetering te komen. Een goed gesprek kan leiden tot begrip, wat vaak al leidt tot een oplossing. Mocht dit niet het geval zijn dan kunt u met klachten altijd terecht bij Mirjam. In dit gesprek wordt bekeken of er tot een oplossing kan worden gekomen. Wanneer u na een gesprek niet tevreden bent, dan kunt u schriftelijk een klacht indienen. De eigenaresse draagt zorg voor de inhoudelijke behandeling en registratie van de klacht. Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij Klachtloket Kinderopvang, gevestigd in Den Haag www.klachtenloket-kinderopvang.nl of aanmelding van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl Voor meer informatie verwijzen wij naar het “Klachtenreglement” op de website.

H 5 Kwaliteit

5.1 Wettelijke eisen

Onze locatie voldoet aan de wettelijke eisen die worden gesteld aan de ruimtes, de veiligheid, de gezondheid, de inrichting. Jaarlijks doen wij een risico inventarisatie en brengen wij de risico's met betrekking tot gezondheid en veiligheid in kaart. De GGD komt ons ieder jaar controleren of wij voldoen aan de wettelijke eisen voor kinderopvang. De inspectierapporten kunt u vinden op onze website.

5.2 Personeel

Eigenaresse

De eigenaresse van het kindcentrum is in principe dagelijks aanwezig op het kantoor aan de Hoofdweg 247 en komt regelmatig langs op alle vestigingen. Tevens is het mogelijk een afspraak met haar te maken, ook in Westerlee, Heiligerlee, Drieborg, Bad Nieuweschans en de peuteropvang in Bellingwolde. Personeel en ouders kunnen altijd bij haar terecht met vragen/ opmerkingen. Door de kleinschaligheid kent de eigenaresse veel van de kinderen en ouders van de groepen. Intern en met de basisscholen zijn de lijntjes voor afstemming en communicatie kort.

Pedagogisch medewerkers

Het personeel van het kindcentrum is gekwalificeerd volgens de eisen in de CAO Kinderopvang. Al onze medewerkers zijn geschoold in kinder EHBO en BHV en hebben allemaal de workshop Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling gevolgd. Bij calamiteiten is er dus altijd een BHV'er aanwezig in het pand en in het geval dit niet zo is dan kan er binnen maximaal vijftien minuten één aanwezig zijn.

Pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Vanuit de wet IKK zijn kinderopvangorganisaties vanaf 2019 verplicht een beleidsmedewerker /coach aan te stellen en met ingang van 1-1-2022 moet op ieder kindcentrum waar voorschoolse educatie wordt aangeboden, een pedagogisch beleidsmedewerker/coach worden ingezet voor de verhoging van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

Deze beleidsmedewerker/coach moet voldoen aan de gestelde opleidingseisen. In ons kindcentrum worden de functies pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach apart ingevuld. Er zijn één pedagogisch beleidsmedewerker, één VE-beleidsmedewerker/coach en één IKK- coach werkzaam voor het kindcentrum. Voor meer informatie over de inzet van de pedagogisch

beleidsmedewerker/coaches verwijzen wij u naar het coach- en opleidingsplan op de website van ons kindcentrum.

Stagiaires/ vrijwilligers

Wij zijn een erkend leerbedrijf voor stagiaires. Voordat een stagiaire stage komt lopen worden er afspraken gemaakt. Bijvoorbeeld dat zij vertrouwelijk omgaan met de informatie over kinderen of andere zaken tijdens de stageperiode hier wordt ook vooraf voor getekend als ze akkoord gaan.

Tijdens de openingstijden van de kinderopvang biedt de vrijwilliger/stagiaire ondersteuning aan de leidsters door te helpen met groepsactiviteiten. De werkzaamheden kunnen bestaan uit bijvoorbeeld: met de kinderen meespelen, voorlezen aan een groepje kinderen, helpen bij het eten en drinken geven, helpen met verschonen (met uitzondering van baby's) of toilet, helpen met het voorbereiden en uitvoeren van een thema, huishoudelijke werkzaamheden, etc. Eén en ander altijd conform de dagplanning, het pedagogisch beleid en in overleg met de verantwoordelijke leidster. De beroepskracht begeleidt en coördineert de werkzaamheden van de vrijwilliger en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten en dienstverlening. Tijdens de activiteiten met de kinderen vormt de vrijwilliger/stagiaire zich op grond van observaties een beeld van de groep en de individuele peuter. Dit brengt hij/zij in tijdens al dan niet geplande overlegmomenten ter ondersteuning van de beeldvorming van de beroepskrachten.

Wij vinden het belangrijk dat stagiaires zich betrokken voelen bij het bedrijf, zodat zij zich op hun gemak voelen en zich positief kunnen ontwikkelen. Ze krijgen de begeleiding en ruimte om opdrachten uit te voeren en deze met pedagogische medewerkster te bespreken. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar ons stage en vrijwilligersbeleid op de website.

Formatieve inzet stagiaires

In ons kindcentrum kunnen we een mbo- (beroepsopleidende leerweg) of hbo-stagiaire met een opleiding die na afronding bevoegdheid geeft tot het werken als pedagogisch medewerker formatief inzetten tijdens schoolvakanties en ziekte van een beroepskracht (CAO 9.6.3.)

Hiervoor gelden dan wel de volgende voorwaarden:

Een mbo-student in het eerste leerjaar mag niet worden ingezet. Een mbo-student mag alleen ingezet worden op de stagelocatie van de student. De student wordt een arbeidscontract aangeboden, mag nooit alleen op de groep staan.

5.3 Overleg met personeel

Kind besprekingen

Kinderen worden regelmatig geobserveerd en de bevindingen worden indien nodig met ouders gedeeld, bijvoorbeeld wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling van een kind. Pedagogisch medewerkers bespreken kinderen dagelijks met elkaar en stemmen hun handelen op elkaar af.

Bij de peuteropvang hebben de ouders minimaal 4 keer een gesprek met de mentor (intake, wengesprek, 3 jaar gesprek en 3 jaar 10 maanden gesprek)

Teamoverleg

In Coronatijd is de telefonische vergadering en zijn app-groepen ontstaan waarin zaken worden besproken als: verdeling van de werkzaamheden, alle regel- en organisatorische zaken, activiteiten, administratieve en andere zaken. Naast het telefonisch overleg vindt er per regelmatig groot teamoverleg (met alle medewerkers tegelijk) plaats of teamoverleg per werksoort (kdv 0-2 en 2-4, bso en po).

5.4 Beleid en protocollen

Naast het pedagogisch beleid en de pedagogische werkplannen is er beleid om een gezonde en veilige omgeving te creëren voor personeel, ouders en kinderen. Wij werken met een kwaliteitshandboek met beleidsstukken en protocollen, waarin afspraken schriftelijk worden vastgelegd. Hieronder geven wij een korte toelichting, de uitgebreide beleidsstukken zijn in te zien op de website of op te vragen bij Mirjam.

Gezondheid- en veiligheidsbeleid

Alle kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvanglocaties moeten een actueel veiligheids- en gezondheidsbeleid hebben dat past bij de activiteiten, de locatie en de inrichting van de kinderopvangorganisatie. Dit beleid moet de veiligheid en gezondheid van de kinderen zoveel mogelijk waarborgen. In de praktijk moeten de pedagogisch medewerkers handelen zoals in het veiligheids- en gezondheidsbeleid beschreven staat. Bij het gezondheid-en veiligheidsplan horen de volgende protocollen:

- Protocollen bij gezondheid: protocol vaccineren, protocol medicijngebruik, protocol extreme temperaturen, protocol omgaan met ziekte, voedingsprotocol.
- Protocollen bij veiligheid: Protocol Calamiteiten, protocol pesten, protocol uitstapjes maken, Protocol veilig slapen, protocol vermissing, protocol vervoer.

Hygiëncode voor kleine instellingen

Pedagogisch medewerkers werken volgens de richtlijnen uit de hygiëncode voor kleine instellingen. Hierin staan richtlijnen voor hygiënisch werken, persoonlijke hygiëne, bedrijfshygiëne en voedingsverzorging.

Richtlijnen voor binnen- en buitenmilieu

Door te werken volgens deze richtlijnen, beperken wij het risico op het verspreiden van infectieziekten.

Meldcode kindermishandeling

De meldcode kindermishandeling beschrijft stap voor stap voor welke acties pedagogisch medewerkers moeten ondernemen als zij vermoeden dat er sprake is van kindermishandeling of grensoverschrijdend gedrag in de thuissituatie of op de kinderopvang.

De meldcode bevat een routeplan voor:

- signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie
- signalen van mishandeling of misbruik door een medewerker kinderopvang jegens een kind (meldplicht)
- signalen van seksueel overschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

Klachtenreglement

In het vorige hoofdstuk heeft u kunnen lezen dat wij het prettig vinden dat u bij klachten in gesprek gaat met de betreffende pedagogisch medewerker en waar nodig eventueel met de houder (Mirjam) van het kindercentrum. Mocht u toch een officiële klacht willen indienen, dan zijn wij aangesloten bij de klachtencommissie Kinderopvang en werken wij met een klachtenreglement (in te kijken op de website).

Privacy beleid

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) geldt voor alle organisaties die veel gegevens verzamelen, zoals plaatsingsgegevens, maar ook informatie over de ontwikkeling van een kind en foto- en videomateriaal. Ook kinderopvangorganisaties moeten aan deze wet voldoen.

Wij gaan zorgvuldig om met uw gegevens en zullen alleen informatie met derden delen na schriftelijke toestemming (tenzij er om veiligheidsredenen een uitzondering moet worden gemaakt). Voor het maken en delen van foto's vragen wij u schriftelijk om toestemming. Het verwerken, bewaren en delen van die privacygevoelige informatie in de kinderopvang mag alleen als er aan bepaalde

criteria wordt voldaan. In ons privacy beleid op de website kunt lezen hoe wij omgaan met uw gegevens.

Coachplan- en opleidingsplan pedagogisch beleidsmedewerkers

Vanaf 2019 zijn kinderopvangorganisaties wettelijk verplicht om hun medewerkers coaching aan te bieden door een gecertificeerd pedagogisch coach, ter ondersteuning van hun werkzaamheden. Vanaf 1 januari 2022 moet op ieder kindercentrum waar voorschoolse educatie (VE) wordt aangeboden, een pedagogisch beleidsmedewerker/coach worden ingezet voor de verhoging van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

Jaarlijks wordt er een coach-en opleidingsplan opgesteld waarin beschreven wordt hoe de uren voor coaching worden ingezet. Het coach- en opleidingsplan is in te zien op de website van ons kindcentrum.

5.5 Verzekeringen

Het kindcentrum heeft een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten voor bedrijfsongevallen.

Bijlage 1: Afsprakenlijst

Onderstaande afspraken gelden voor personeel en/of ouders en kinderen die het kindcentrum bezoeken.

Algemeen

- We scheppen een klimaat waarin iedereen (kinderen, ouders, pedagogisch medewerkers etc.) zich veilig voelen.
- We zijn zuinig op onze eigen en andermans spullen
- We gaan met een ander om, zoals we zelf graag behandeld willen worden
- Wanneer u uw kind wilt laten ophalen door iemand anders, dan vragen wij u hiervoor een formulier in te vullen en te ondertekenen. Wanneer iemand regelmatig het kind komt halen, komt er een foto in het kind dossier, zodat pedagogisch medewerkers weten dat het kind met deze persoon mee mag (bv. een opa, oma of buurvrouw).
- Ouders zijn altijd bereikbaar voor noodgevallen of geven een noodnummer door. Ouders denken eraan belangrijke wijzigingen in deze informatie aan het kind centrum door te geven.
- Wanneer kinderen medicijnen nodig hebben tijdens opvanguren, vullen ouders hiervoor een geneesmiddelenverklaring in met de benodigde informatie (zie protocol medicijnverstrekking).
- Uw kind dient bij zonnig weer thuis ingesmeerd te zijn met een goede zonnebrandcrème met factor 50. Pedagogisch medewerkers smeren daarna regelmatig in wanneer er buiten wordt gespeeld.

Halen en brengen

- Het kind komt altijd onder begeleiding binnen (behalve in tijden van Corona)
- Kinderen kunnen tot 9.00 uur worden gebracht en vanaf 16.30 uur weer worden gehaald.
- Als een kind ziek is of niet komt, vragen wij u dit vóór 9.00 uur door te geven.
- Om zeker te zijn van een opvangplek, ontvangen wij bij flexibele opvang graag het rooster vóór de 16^e van de maand.
- Vanaf het moment dat de overdracht tussen pedagogisch medewerker en de ouder heeft plaatsgevonden is de ouder verantwoordelijk voor zijn/haar kind.

- Alle volwassenen die het kind centrum bezoeken, zijn alert op het sluiten van de (buiten)deur.
- Om te voorkomen dat kinderen spullen uit tassen halen die niet veilig zijn (medicijnen, sigaretten, vuur etc.) laten volwassen geen tassen onbeheerd op de groep. Dit geldt ook voor ouders.

Binnenruimte

- We zorgen er samen voor dat de opvang en de omgeving netjes, overzichtelijk en veilig is. Wanneer wij iets signaleren dat onveilig is dan melden wij dit bij Mirjam.
- Binnen in de ruimte wordt rustig gelopen t.b.v. de rust op de groepen.
- Er wordt niet op tafel, stoelen of op de banken in de zithoek gestaan.
- Wanneer kinderen met speelgoed willen spelen dat hoog is geplaatst, dan pakt de pedagogisch medewerker dit. Er wordt niet in kasten geklommen om bij het speelgoed te kunnen.
- Zorg voor een frisse binnenruimte. Zet bij binnenkomst waar mogelijk een raam open om te ventileren (ventileer extra bij beweegspelletjes). In ruimtes met kinderen wordt geen wasbenzine, terpentijn, verf, afbijtmiddelen of andere chemicaliën met oplosmiddelen gebruikt
- Meet periodiek het CO₂ gehalte (boven 800 ppm actie ondernemen)

Omgaan met speelgoed/ materialen

- Kapot speelgoed wordt gerepareerd of weggegooid.
- Als er niet meer met speelgoed wordt gespeeld, wordt het opgeruimd.
- We gaan voorzichtig om met speelgoed/materialen zodat deze niet kapot gaan.
- In de binnenruimtes wordt er niet met speelgoed gegooid.
- Gevaarlijk speelgoed (kleine onderdelen) ligt niet binnen handbereik van de kinderen.
- Knutselwerkjes van kinderen worden op een veilige manier opgehangen, aan de zijkant langs de muren (brandveiligheid).
- Droogbloemen, knutselwerken en dergelijke die niet gereinigd worden, worden na een maand verwijderd.

Plassen/verschonen

- Wij zorgen ervoor dat kinderen niet van de verschoontafel kunnen vallen, door alles binnen handbereik te leggen en te allen tijde bij het kind te blijven.
- Wij stimuleren kinderen om gebruik te maken van het (kinder) toilet, waarbij wij kinderen meteen een goede toilet hygiëne aanleren.
  - Afvegen van voor naar achteren.
  - Zorgen dat het kind meteen na het WC bezoek zorgvuldig zijn of haar handen wast met vloeibare zeep en daarna goed afdroogt met papieren handdoekjes.
  - Vertellen als de sanitaire ruimte vies is of als er een ongelukje is gebeurd.
  - Alert zijn op waar het kind de WC bril vastpakt.
- Kinderen hebben een eigen hydrofiele doek die wordt gebruikt tijdens het verschonen. Na de verschoningsronde wordt het aankleedkussen gereinigd.
- Wij zien erop toe dat kinderen geen speelgoed meenemen naar de wc.

Buitenruimte

- Pedagogisch medewerkers controleren de buitenruimte op rondzwervend afval en controleren of de hekken op slot zijn.
- Pedagogisch medewerkers zorgen dat er ten allen tijde toezicht is:
  - Let erop dat rustig en druk spel uit elkaar plaatsvinden
  - Zorg ervoor dat kinderen geen speelmaterialen neerleggen bij klimtoestellen
  - Verwijder rondslingerende kleine besjes of andere voorwerpen die kinderen in de mond kunnen stoppen.
  - Stop gevaarlijk gedrag en vertel de kinderen wat de reden hiervan is, zodat ze hiervan kunnen leren.
  - Houdt toezicht op fietsende kinderen, laat kinderen fietsen waar ruimte is en leer kinderen als ze klaar zijn, de fiets uit de route te zetten.
- Pedagogisch medewerkers halen het speelgoed uit de berging of houden toezicht als kinderen speelgoed pakken.
- Tijdens bepaalde periodes in het jaar en op plekken waar teken graag verblijven (bv. het bos) zijn we (extra) alert op teken. We zorgen ervoor dat kinderen kleding aan heeft dat de huid bedekt. Ook attenderen we ouders hier alert op te zijn.

- Op de buitenspeelruimte en buitenbergruimte worden in principe geen schadelijke bestrijdingsmiddelen gebruikt en als gebruik van een schadelijk bestrijdingsmiddel noodzakelijk is, zet het gebied waarin je het gebruikt dan tijdelijk af. Indien wij zien of geïnformeerd worden door de gemeente dat er een bestrijdingsmiddel wordt gebruikt op een openbare speelruimte, dan spelen de kinderen niet op die speelplaats.
- Zandbakken worden na gebruik afgedekt.
- In situaties waarin kinderen willen/kunnen klimmen leren de pedagogisch medewerkers de kinderen om veilig te klimmen. Afspraken bij het klimmen zijn: bij natheid/glibberigheid klimmen we niet, we klimmen met rust en aandacht en kijken goed wat we doen. We klimmen niet hoger als dat we durven.

Eten en drinken

- Thee wordt altijd buiten bereikbaar van kinderen gehouden (hoog wegzetten, niet drinken terwijl kinderen op schoot zitten).
- Pedagogisch medewerkers besteden aandacht aan tafelmanieren om verstikking te voorkomen (eerst mond leeg eten, dan praten, goed kauwen, kleine hapjes eten en aan tafel blijven zitten tot je mond leeg is)
- Pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat monden en handen schoon zijn na het eet- en drinkmoment.
- Pedagogisch medewerkers werken volgens de richtlijnen uit de voedingsprotocol.

Voorkomen verspreiding ziekte

- Hoest of nies volgens de richtlijnen:
  - Hoest of nies niet in de richting van een ander.
  - Leer de kinderen het hoofd weg te draaien of het hoofd te buigen.
  - Houdt tijdens het hoesten of niezen de hand of de binnenkant van de elleboog voor de mond of gebruik een papieren zakdoekje.
  - Gooi papieren zakdoeken na gebruik meteen weg
  - Was de handen zorgvuldig na hoesten, niezen of neus afvegen.
- Voorkom snottebellen door de kinderen op tijd de neus af te laten vegen. Wij maken alleen gebruik van papieren zakdoeken die voor één kind gebruikt worden en na gebruik direct worden weggegooid.

- Was zelf je handen volgens het protocol handen wassen (hangen bij de kraan) en leer kinderen hoe ze hun handen moeten wassen.
- Draag wegwerphandschoenen bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed, braaksel of diarree zijn vermengd. Wegwerphandschoenen hoeven niet steriel te zijn.

Schoonmaken

- Personeel houdt zich aan de schoonmaakroosters volgens de richtlijnen.
- Wij gebruiken alleen schone vaatdoekjes. De vaatdoek wordt na gebruik met heet stromend water uitgespoeld. Na ieder dagdeel of bij 'vieze' klusjes worden de vaatdoeken vervangen.
- Bij machinaal afwassen moet er een goede afstemming van watertemperatuur, dosering van reinigings- en naspoelmiddel en een tijdsduur zijn om een voldoende desinfecterend resultaat te verkrijgen. Controleer na afloop of de machine goed heeft gewassen.
- Verwijder gemorst bloed, braaksel of diarree als volgt;
  - Neem het bloed, braaksel of diarree met handschoenen aan, op met een papieren tissue.
  - Maak de ondergrond schoon met water en zeep.
  - Droog het oppervlak en desinfecteer daarna met alcohol 70%.
- Materialen en oppervlakken die verontreinigd zijn met pus of wondvocht worden direct met een reinigingsmiddel schoongemaakt.
- Speelgoed wordt na vervuiling met bloed, (bloederige) diarree of braaksel gedesinfecteerd.
- Met bloed bevulde kleding en linnengoed wordt op 60°C gewassen.

Omgang met dieren

- Bij omgang met dieren wordt er zorgvuldig op gelet dat kinderen niet gekrabbd of gebeten worden. Er worden preventieve maatregelen genomen om dit te voorkomen.
- Als dieren gevoerd worden, let de pedagogisch medewerker op dat dit voorzichtig gebeurt.
- Wordt een kind toch gekrabbd of gebeten, dan wordt de wond eerst zorgvuldig uitgespoeld met water. Daarna gedesinfecteerd en afgedekt met schoon verband of pleister.

- Na contact met dieren worden handen gewassen.
- Bij twijfel wordt de huisarts geraadpleegd of de GGD voor meer informatie over het risico van de beet.

Privacy

- De medewerker spreekt niet over het gedrag, huiselijke omstandige of andere privacy gevoelige zaken van een kind in het bijzijn van niet direct betrokken personen.
- Zonder schriftelijke toestemming worden er geen foto's van kinderen verspreid (geplaatst op facebook, app etc.)
- Wij houden ons aan de richtlijnen van ons privacy beleid.

Bijlage 2 : interactievaardigheid Sensitieve responsiviteit

Wat doe je?
Ik volg het initiatief van het kind tijdens de interactie die ik met ze heb
Ik maak contact met alle kinderen van mijn groep door ze aan te kijken
Ik geef kinderen een veilig gevoel door ze aan te raken wanneer zij daar behoefte aan hebben (knuffelen, op schoot)
Ik heb aandacht voor de signalen van alle kinderen
Ik laat merken dat ik de signalen van kinderen zie of hoor
Ik reageer op het juiste moment op de signalen van de kinderen
Ik help kinderen bij het uiten en verwoorden van hun gevoelens
Ik ga door op de inhoud van wat het kind zegt
Wat zeg je?
Ik noem kinderen bij de naam
Ik verwoord de gevoelens van de kinderen
Ik verwoord wat het kind ervaart of bedoelt
Ik stel de kinderen op hun gemak (bijvoorbeeld met complimenten)
Ik vraag naar de gevoelens en gedachten van kinderen
Ik verwoord mijn eigen gevoelens
Ik benoem dat ik het fijn vind om de kinderen te zien
Hoe zeg je het?
Ik spreek op een vriendelijke toon
Ik laat merken dat ik luister (verbaal en non-verbaal)
Ik gebruik 'kleine' woorden zoals: maar, toch, even,...
Ik gebruik vriendelijke zinsconstructies (zullen we samen...?, wil je soms...?)
Ik spreek met en niet tegen de kinderen
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Bijlage 3: interactie vaardigheid praten en uitleggen

Wat doe je?
Ik benut zoveel mogelijk situaties om in gesprek te gaan met kinderen('kansen grijpen')
Ik moedig kinderen aan om zelf te praten
Ik ga door op wat kinderen zeggen
Ik lees interactief voor
Ik sluit aan bij het taalniveau van verschillende kinderen
Kinderen die het aankunnen zet ik aan tot hoger niveau taalgebruik (redeneren, vergelijken)
Wat zeg je?
Ik voer gesprekjes met kinderen (dialoog)
Ik benoem wat ik zie en doe
Ik benoem wat kinderen zien en doen
Ik verwoord gedachten en gevoelens van kinderen
Ik vul aan wat kinderen zeggen met extra informatie
Hoe zeg je het?
Ik herhaal wat het kind zegt in de correcte bewoording
Ik vul uitingen van kinderen aan met extra inhoudswoorden
Ik praat mét en niet tegen kinderen
Ik maak correcte en gevarieerde zinnen
Ik stel verschillende soorten vragen (open uitnodigend, niet alleen gesloten vragen)
Ik varieer met woorden door bijvoorbeeld synoniemen te gebruiken
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Bijlage 4: interactievaardigheid: respect voor autonomie

Wat doe je?
Ik stimuleer kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen
Ik ben geduldig en volg het tempo van het kind
Ik waardeer de ideeën en oplossingen van kinderen
Ik laat kinderen dingen op hun eigen manier doen
Ik laat kinderen zelf ontdekken
Ik waardeer alle kinderen om wie zij zijn
Ik bied kinderen de gelegenheid om zelf te kiezen
Ik stimuleer kinderen om zelf plannen te maken en deze uit te voeren
Wat zeg je?
Ik verwoord gevoelens en gedachten van kinderen, los van mijn eigen perspectief
Ik laat de kinderen merken dat ik ze ken door individuele kenmerken te benoemen (thuissituatie, voorkeuren)
Ik benoem de talenten van kinderen
Ik vraag kinderen mee te denken over plannen, oplossingen, activiteiten
Ik ga met kinderen in gesprek over een situatie (activiteiten, probleem, wens)
Ik maak contact en benoem wat ik ga doen voordat ik een kind aanraak
Hoe zeg je het?
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik laat merken dat ik luister
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Bijlage 5: interactievaardigheid ontwikkelingsstimulering

Wat doe je?
Ik benut spel voor de stimulering van de ontwikkeling van kinderen
Ik benut de inrichting van de ruimte om de kinderen iets nieuws te laten ontdekken
Ik kies voor spelmateriaal waarmee ik focus kan aanbrengen in de activiteiten van kinderen
Ik speel mee tijdens rollen- en fantasiespel om verdieping aan te brengen in het spel
Ik maak gebruik van kansen die zich voordoen tijdens routines en verzorgingsmomenten om ongepland aan ontwikkeling bij te dragen
Ik zorg voor stimulering op de gebieden: taal, rekenen, sociale en emotionele ontwikkeling en zintuigelijke waarneming en motoriek
Ik daag de kinderen uit om problemen op te lossen
Ik lees interactief voor in kleine groepjes
Wat zeg je?
Ik vraag kinderen naar hun eigen oplossing voor een probleem
Ik vraag me hardop dingen af (hoe zou het kunnen dat..?)
Ik bied een rijk taalaanbod (benoemen, uitleggen, voorbeelden geven, woorden uitleggen)
Ik stel prikkelende vragen (open vragen, ontdekvragen, vragen met 'hoe', 'wat', 'waarom', 'zou het kunnen dat...?' 'wat zou er gebeuren als?')
Ik doe prikkelende beweringen (jouw laarzen passen mij vast ook wel)
Hoe zeg je het?
Ik geef adequate feedback (helpen verwoorden, aanvullen, herhalen, doorvragen)
Ik spreek correct en verstaanbaar
Ik spreek gevarieerd (verschillende soorten zinnen, vragen, woorden)
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Bijlage 6: interactievaardigheid begeleiden van interacties

Wat doe je?
Ik merk interacties tussen kinderen op
Ik reageer positief op (spontaan) positief contact tussen kinderen
Ik creëer situaties waarin kinderen samen spelen, delen, elkaar helpen of samen een plan maken
Ik begeleid conflicten met het doel kinderen zelf weer op weg te helpen
Wat zeg je?
Ik benoem positieve interacties tussen kinderen
Ik benoem samenwerking tussen kinderen (goede afspraken gemaakt)
Ik verwoord (gevolgen van) gedrag, gevoelens en gedachten van kinderen
Bij ruzie bespreek ik met kinderen wat er gebeurde en zoek samen met hen naar een oplossing
Ik benoem gedrag en gevolgen van gedrag (positief en negatief)
Ik bescherm beurten van kinderen en speel beurten door
Ik stimuleer gesprekjes tussen kinderen (kinderen praten niet alleen met mij)
Hoe zeg je het?
Ik praat met en niet tegen de kinderen
Ik spreek kinderen persoonlijk aan
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken

Bijlage 7: interactievaardigheid structureren en grenzen stellen

Wat doe je?
Ik bied structuur door een vast en herkenbaar dagritme te hanteren
Ik maak duidelijk wat de bedoeling is van een activiteit
Ik heb extra aandacht voor het bieden van structuur aan nieuwe kinderen
Ik hanteer grenzen tijdig (voordat het mis gaat)
Ik pas rituelen en routines toe op de groep
Ik zie er op toe dat de regels en afspraken nageleefd worden
Wat zeg je?
Ik bespreek met de kinderen wat we gaan doen en wanneer
Ik benoem wat de regels en afspraken zijn die gelden op de groep (bijvoorbeeld tijdens de kring of bij het naar buiten gaan)
Ik leg uit waarom de regels en afspraken er zijn
Ik benoem gewenst gedrag
Ik benoem de volgorde van de activiteiten (wat gaan we eerst doen en wat daarna)
Hoe zeg je het?
Ik spreek gestructureerd door de woorden ' eerst, dan, daarna' te gebruiken
Ik gebruik een positieve toon (zoals waardering wanneer een kind de regels goed naleeft)
Ik leg verbanden uit met woorden zoals: 'daarom, omdat, als...dan...'
Ik spreek duidelijk en verstaanbaar
Ik controleer of de boodschap overkomt
Ik noem het kind bij de naam
Ik maak oogcontact tijdens het spreken